

Inspraak Belangenvereniging Bathmen ten aanzien van RES Hoofdlijnenakkoord

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Namens de Belangenvereniging Bathmen (BvB) willen wij middels deze brief onze zorgen uitspreken ten aanzien van de ontwikkelingen rond de energietransitie in de gemeente Deventer en het RES Hoofdlijnenakkoord in het bijzonder.

De huidige koers zoals die gevolgd wordt door het College van B&W is desastreus voor het draagvlak in de gemeente, leidt tot grote verwarring en ontevredenheid onder de inwoners en doet op geen enkele wijze recht aan de uitgesproken intenties tot participatie. Het RES Hoofdlijnenakkoord zoals dat door het College aan de Raad is aangeboden voldoet daarmee dan ook niet aan de in dat akkoord uitgesproken intenties ten aanzien van draagvlak en participatie.

Bij de inwoners van Bathmen leeft er een breed gedragen besef dat er een verduurzaming plaats moet vinden van onze energievoorziening. Wij moeten helaas constateren dat het College er niet in geslaagd is dit breed gedragen besef om te zetten in breed gedragen plannen. Eerder is er sprake van het tegenovergestelde: veel van de inwoners van Bathmen zijn ongerust en bezorgd.

Wij zien een veelheid aan informatiebijeenkomsten, "participatie"-sessies rond het RES bod die eigenlijk informatiebijeenkomsten zijn, verkenningen die in verschillende stadia van volledigheid verkeren (windverkenning, zonverkenning), plannen als het energieplan en het RES-bod die nauw verweven zijn en kunstmatig gescheiden zijn. En al deze bijeenkomsten zijn met selecte groepjes deelnemers, groepjes die iedere keer wisselen waardoor er op geen enkele wijze overzicht ontstaat.

Wij willen u graag op de volgende punten wijzen:

1. Er wordt binnen het RES Hoofdlijnenakkoord voor Deventer uitgegaan van 65% zon en 35% wind. Echter hoewel de windverkenning reeds op tafel ligt (en veel weerstand oproept) is de zonverkenning nog niet eens afgerond. Er wordt dus voorgesorteerd op een keuze die nog gemaakt zou moeten worden. Een afweging heeft daarom niet afdoende plaats kunnen vinden. Ook is het onmogelijk voor de inwoners zich een beeld te vormen van hetgeen in dit akkoord is opgenomen eenvoudigweg omdat de informatie er niet is. Op deze wijze ontstaat er een onwenselijke situatie waarin een deel van de inwoners het een ver-van-mijn-bed-show is terwijl anderen al direct geconfronteerd worden met de plannen (Colmschate en Bathmen).
2. In het akkoord wordt weliswaar enige aandacht besteedt aan warmte opwekking, het is echter niet duidelijk wat de invloed van de wisselwerking tussen warmtevraag en electriciteitsvraag is. Onduidelijk is ook in hoeverre ontwikkelingen ten aanzien van de warmte opwekking invloed hebben op de hoeveelheid elektriciteit die duurzaam moet worden opgewekt. Een groot deel van de electriciteitsvraag wordt namelijk ingezet voor warmteopwekking. Ook hier ontbreekt het integrale plaatje. Vervanging warmte-energie door elektrische energie op korte termijn is verspilling van middelen. Het huidige gasnet is qua capaciteit vele malen robuuster dan het elektriciteitsnet. Waar het laatste enorme investeringen vraagt (die volgens experts niet haalbaar zijn binnen 10 jaar), beschikken we over een netwerk dat zonder problemen een toevoeging van 20% groengas (biogas of groene

waterstof) kan verwerken. Dit aspect zou dan ook verder uitgewerkt moeten worden in de RES waarmee de elektriciteitsvraag naar verwachting beduidend lager zal uitvallen waardoor er minder onbetrouwbare zon- en windenergie nodig is.

3. Het akkoord ademt ten aanzien van de maatschappelijke kosten met name de zorg over de inpassing in de infrastructuur. Dit zien we ook al terug in de verkenningen waar de kosten en opbrengsten vanuit bedrijfseconomisch perspectief benaderd worden. Er wordt onvoldoende aandacht besteed aan de maatschappelijke impact zoals hinder en overlast. Dit aspect komt ook niet terug in de 4 uitgangspunten of hoekpunten zoals die benoemd staan. Weliswaar wordt de gerept van de “maatschappelijke acceptatie” ten aanzien van windmolens, de mogelijke overlast wordt niet uitdrukkelijk genoemd in de afwegingen.
4. De puur bedrijfseconomische benadering van de opwekking (zoals aangeduid met de omschrijving “maatschappelijke kosten”) doet afbreuk aan de andere maatschappelijke component: voorkomen of minimaliseren van hinder en verkleinen van de maatschappelijke impact. Door deze eenzijdige focus komen eigenlijk alleen maar windreuzen of grootschalige zonneparken met goedkope zonnepanelen in beeld, projecten die alleen maar gerealiseerd kunnen worden door grote investeerders met flinke subsidies. Kleinschaligere initiatieven zijn misschien bedrijfseconomisch minder interessant maar vanuit maatschappelijk oogpunt (draagvlak, voorkomen of minimaliseren van hinder etc) te verkiezen. Bedrijfseconomisch rendement is niet het belangrijkste maar maatschappelijk draagvlak en minimalisatie van hinder. De gemeente zou moeten staan voor de gezondheid van haar inwoners en niet voor de rendementen van de investeerders.
5. Er is een grote zorg ten aanzien van de overlast van windmolens. Dit wordt in het akkoord aangestipt echter er wordt weinig concrete invulling aan gegeven. Zo wordt door de gemeente Deventer op dit moment alleen gekeken naar de geldende regelgeving in Nederland terwijl er duidelijke aanwijzingen zijn dat deze niet voldoet (ontwikkelingen op Europees niveau, ontwikkelingen in andere landen). Het getuigt van goed bestuur als in het hoofdlijnenakkoord hier duidelijke richtlijnen over worden opgenomen en dat er geanticipeerd wordt op mogelijke veranderingen in deze, nu blijft het bij globale woorden.
6. Er is onvoldoende aandacht voor zon op dak, misschien wel moeilijker te realiseren dan een groot zonnepark maar wel veel beter voor het ruimtegebruik. In het akkoord zou vastgelegd moeten worden dat er alvorens geïnvesteerd gaat worden in zonneparken eerst alle daken maximaal benut moeten worden. En niet zoals nu het geval is vaak gelimiteerd tot wat de eigenaar gebruikt. De schaarste in ruimte die we hebben verdraagt geen verspilling. Ook hier moet het bedrijfseconomische perspectief niet leidend zijn.
7. De eenzijdige focus op wind- en zonne-energie doet geen recht aan de complexiteit van de opgave van de energietransitie en sluit andere oplossingen bij voorbaat uit. Beide vormen van energieopwekking hebben een enorme impact op de omgeving en de bewoners. Voor windenergie is er veel overlast te verwachten (in een gebied van 10 keer de ashoogte) en is er sprake van horizonvervuiling, bij grootschalige zonne-energie gaat er kostbare landbouwgrond of natuurgebied verloren. Het is dan ook van het grootste belang dat de initiatieven samen met de inwoners van de gemeente ontwikkeld worden (echte participatie) waarbij de lusten en de lasten bij dezelfde mensen komen. Een dergelijk traject heeft dan ook draagvlak en geeft de mogelijkheid creatieve nieuwe ideeën en innovaties op te nemen. Ook hier wordt in het akkoord geen duidelijk stelling in genomen.
8. Er wordt in het akkoord geen aandacht besteed aan opslagfaciliteiten terwijl deze essentieel zijn en bij kunnen dragen aan vermindering van de energieopwekking. Met goede opslag en

conversie faciliteiten kan de opwekking veel effectiever zijn en zijn minder windmolens en zonneparken nodig. Met name het uitgangspunt dat de aansluiting op het elektriciteitsnet slechts 70% van de capaciteit zal bedragen (om tijdig netwerken aan te kunnen leggen) en daarmee dus 30% van de energie-opwek op goede productiedagen wordt verspild, is onvoorstelbaar. Realisatie van een faciliteit voor lokale energieopslag bij hoge productie in de regio ontbreekt.

9. Zoals aangegeven is er een waaier aan Informatiebijeenkomsten geweest die allen online zijn geweest. Online-bijeenkomsten kunnen niet beschouwd worden als een vervanging van openbare bijeenkomsten. Zeker als deze bijeenkomsten ook nog eens gelimiteerd zijn tot een beperkt aantal deelnemers. Uiteraard snappen we dat door Covid-19 er geen fysieke bijeenkomsten mogelijk zijn, maar net als zoveel andere zaken zal ook dit project uitgesteld moeten worden tot er weer bijeenkomsten mogelijk zijn. De huidige beperkingen mogen nooit een excuus zijn voor ondeugdelijke informatievoorziening, wat het nu wel is.

Wij zijn er ook van overtuigd dat de bezwaren en bedenkingen die wij als BvB hebben bij het huidige proces breed gedragen wordt bij de inwoners van de gemeente Deventer.

Wij roepen u dan ook op om vanuit de Gemeenteraad het College op te roepen pas op de plaats te maken, voor nu geen toezeggingen toe doen over de wijze van opwek, de hoeveelheid en de verdeling van de wijze waarop de opwek plaatsvindt en werk te maken van echte participatie. Verder verwachten wij van de Gemeenteraad dat deze het College zal corrigeren in de haast die men maakt zodat een zorgvuldig en overzichtelijk proces gevolgd kan worden in plaats van de huidige aanpak. Alleen op deze wijze kan er draagvlak gecreëerd worden. Ten aanzien van het akkoord zelf vragen wij de Gemeenteraad om het College aspecten als zon op dak, kleinschalige opwekking en opslag en conversie toe te laten voegen. Tot slot roepen wij de Gemeenteraad op het huidige RES Hoofdlijnenakkoord uit te breiden met een duidelijke paragraaf over beperking van de maatschappelijke impact en dit aspect een groter gewicht te geven dan de de bedrijfseconomische analyse van de “maatschappelijke kosten” zoals gebruikt binnen het akkoord.

Met vriendelijke groet

Belangenvereniging Bathmen